

**Uchwała Nr XLII/56/2020
Rady Gminy Bircza
z dnia 22 grudnia 2020 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 713) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 2050),

Rada Gminy Bircza uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bircza.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIRCZA
Krzysztof Cap
Krzysztof Cap

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII na 2021 rok

I. Preambuła do Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Narkomania stanowi coraz większe zagrożenie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Zaczyna również być zauważalnym problemem w lokalnych środowiskach. Niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne, gruźlica). Ponadto narkomania jest ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność.

Świadomość tych zagrożeń i ich globalnego wymiaru nie jest nowa i towarzyszyła przyjęciu wielu konwencji międzynarodowych, jednakże fala narkomanii nadal rośnie. Nastąpił wzrost podaży narkotyków i popytu na nie. Główną rolę odegrały czynniki związane z wielką zmianą społeczną, na które polityka wobec narkomanii miała niewielki wpływ. Podaż rośnie wraz z rozwojem międzynarodowej wymiany handlowej, rosnącym ruchem turystycznym, otwarciem granic, postępującą wymienialnością złotego, rozwojem przestępczości zorganizowanej. Na popyt wpływ ma intensywna transmisja wzorów kulturowych, wśród których pojawiły się także wzory używania substancji psychoaktywnych. Popyt rośnie wśród młodych ludzi szczególnie dotkniętych kryzysem transformacji, obserwujących upadek dotychczasowych wartości, bezradność pokolenia rodziców, brak perspektyw po ukończeniu szkoły. Reklama farmaceutyków oferująca leki na wszystkie problemy życiowe: ból, stres, starość, bezsenność, brak energii życiowej, wzmacniała tendencję do sięgania po środki narkotyczne i psychotropowe.

Wydaje się, że skuteczność przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie narkomanii zależy może od rozszerzenia działań w zakresie ograniczania popytu poprzez profilaktykę, leczenie, rehabilitację i ograniczanie szkód zdrowotnych.

II. Podstawy prawne.

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2020, poz. 2050),
2. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. *o zdrowiu publicznym* (Dz. U. z 2019, poz. 2365 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2020, poz. 1876);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2020, poz. 218);
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2020 poz. 713);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016, poz. 1492 ze zm.).

III. Stan zasobów pozwalających na prowadzenie działań profilaktycznych w Gminie:

Na terenie gminy Bircza nie ma placówek leczenia odwykowego. W Przemyślu funkcjonują: Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom i Poradnia dla Osób Uzależnianych i Współuzależnionych.

Współpracując z różnymi instytucjami, organizacjami oraz stowarzyszeniami w tym specjalizującymi się w zakresie przeciwdziałania narkomanii w szczególności:

- 1) Miejskim Ośrodkiem Zapobiegania Uzależnieniom w Przemyślu,
- 2) Poradnią dla Osób Uzależnianych i Współuzależnionych w Przemyślu,
- 3) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Przemyślu,
- 4) Posterunkiem Policji w Birczy,
- 5) Szkołami z terenu gminy Bircza,
- 6) Powiatowym Zespołem ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Profilaktyki,
- 7) Stowarzyszeniem Animatorów Trzeźwości w Przemyślu,
- 8) Archidiecezjalnym Duszpasterzem Trzeźwości i Dekanalnymi Referentami Trzeźwościami,
- 9) Parafią Kościoła Katolickiego w Birczy,
- 10) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Birczy

jest szansa zbudowania adekwatnego do możliwości i stanu zagrożenia „gminnego systemu przeciwdziałania narkomanii”.

Gmina dysponując pedagogami szkolnymi i nauczycielami zaangażowanych aktywnie w realizację różnych inicjatyw o charakterze profilaktyczno – wychowawczym oraz grupą dzieci i młodzieży skupionych w Szkolnych Kołach Animatorów Trzeźwości rozwijać będzie głównie profilaktykę w tym zakresie wśród dzieci i młodzieży w szkołach.

IV. CELE PROGRAMU.

4.1. Cel strategiczny:

1. Wydłużenie życia w zdrowiu;
2. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności;
3. Zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

4.2. Cele operacyjne:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

V. Ustalenie zadań profilaktycznych na 2021 rok:

5.1. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (Nowe substancje psychoaktywne)

1. Działania informacyjne i edukacyjne:
 - a) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także

z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia;

- b) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;

5.2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym:

- 1) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;
- 2) szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psycholodzy w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych;
- 3) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST;

5.3. Profilaktyka

5.3.1. Profilaktyka uniwersalna, w tym:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 2) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

5.3.2. Profilaktyka selektywna, w tym:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby);
- 2) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków

odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.

5.3.3. Profilaktyka wskazująca, w tym:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

5.3.4. Ewaluacja zadań oraz aktualizacja i upowszechnianie standardów profilaktyki, w tym:

- 1) upowszechnianie standardów jakości w zakresie profilaktyki narkomanii;

5.4. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna.

5.4.1. Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych:

- 1) wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, obejmujące m.in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne, programy wymiany igieł i strzykawek (zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą krwi – HIV, HBV, HCV itd.) oraz testowanie w kierunku zakażeń krwiopochodnych (HIV, HBV i HCV);
- 2) rozwijanie i wspieranie sieci hosteli i mieszkań readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu;
- 3) rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;
- 4) wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;
- 5) zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia.

5.5. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych, w tym:

- 1) realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in.: ESPAD, „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii EMCDDA;
- 2) analiza danych na temat aktywności JST w obszarze ograniczania popytu na środki odurzające, substancje psychotropowe i NSP;
- 3) rozwój i konsolidacja monitoringów wojewódzkich oraz lokalnych;

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 jest zgodny z:

- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016 – 2020.

**PLAN WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK**

**Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych –
67 000,00 zł**

Wydatki - Przeciwdziałanie narkomanii – 2 000,00 zł

<i>Lp.</i>	ZADANIA	Przewidywane koszty
1.	<i>PROFILAKTYKA W SZKOŁACH</i> Polegać będzie na prowadzeniu wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych i szkoły średniej programów profilaktyczno – edukacyjnych oraz pogadarek.	1 500,00
2.	<i>ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA</i> Zakup materiałów propagandowych w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii (broszury, plakaty, ulotki, kasety, książki itp.)	500,00
	Ogółem wydatki:	2 000,00

Sporządził: Witold Kaczmar